

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 22 • год. CIV • 27 ноември 2025 г. • цена 1 лев / 0.51 € www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАЦИОНАЛЕН
УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС
„ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ“

ДЕЦАТА НА ТРАКИЯ
ЗА ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ

На стр. 2–3

ПАНПТ „КИТНА ТРАКИЯ“ ОТПРАЗНУВА 65-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА
СНИМКИ ЯНКО НАЙДЕНОВ

Юбилеен концерт изнесе в читалище „Заря“ в Хасково Представителният ансамбъл за народни песни и танци „Китна Тракия“ по случай 65-годишнината си. Създаден през далечната 1960 г., днес той заема достойно място в културния живот на региона и страната като ревностен пазител на фолклорното богатство на Тракия и България, посочи в словото си Кирил Сарджев, председател на Тракийското дружество „Георги Сапунаров“. Ансамбълът встъпва в своята 66-годишнина, вписал в своя летопис над 4 хиляди концерта – постижение за творческа формация, която съществува на самодейни начала.

Дамският хор с ръководител Росица Делева, оркестърът с ръководител Христо Ангелов и танцовият състав с хореограф Иван Иванов изпълниха богата програма, в която доминираше фолклорът от Тракийската етнографска област. На сцената се извиха и участниците в детския танцов състав „Пъстрица“. Публиката, препълнила залата, бурно аплодира певиците, танцьорите и музикантите-носители на много отличия от фестивали у нас

и в други страни, последното от които е от Световния шампионат по фолклор „World Folk 2025“. В навечерието на Деня на будителите ансамбълът бе удостоен с грамота и плакет „За принос в развитието на културата“ от Министерството на културата за върхови постижения в музикално-изпълнителското и танцовото изкуство.

По случай юбилея Съюзът на тра-

кийските дружества в България награди главния художествен ръководител на ансамбъла Иван Иванов със златен медал „Капитан Петко войвода“ с лента. Отличieto бе връчено от Цанко Атанасов, член на Централното ръководство на Съюза и председател на старозагорското тракийско дружество.

От името на Генералните консулства на България в Истанбул и Одрин поздравление поднесе дипломатът Атанас Димов, който подчерта приноса на ансамбъла в популяризиране на родния фолклор и българската духовност в чужбина. Юбилея бе почетен и от Николай Димитров, Генерален консул на Република България в Битоля, майор Георги Пасков, командир на 31-ви механизирани батальон от състава на 2-ра Тунджанска механизирани бригада и други официални лица.

Приветствени адреси и цветя до ансамбъла изпрати областният управител на Хасково д-р Стефка Здравкова, Община Хасково, тракийски дружества, читалища, културни сдружения и творчески формации от Хасково и страната.

ПОКАНА

ЦЕНТРАЛНОТО РЪКОВОДСТВО НА
СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА
В БЪЛГАРИЯ /СТДБ/

на основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ и чл. 6, ал. 7 от Устава свиква Отчетно-изборно събрание на Върховния комитет на СТДБ, което ще се проведе на 31.01.2026 година, събота, от 11 ч. в залата на Военния клуб на адрес: София, ул. „Цар Освободител“ № 7 при следния

ДНЕВЕН РЕД

1. Отчет за дейността на СТДБ за 2025 г и цялостния петгодишен мандат (2020–2025).
2. Отчет за изпълнението на бюджета на СТДБ за 2025 г.
3. Приемане на план-програма за дейността на СТДБ за 2026 г.
4. Приемане на бюджет на СТДБ за 2026 г.
5. Прекратяване на членство в СТДБ (ВК)
6. Приемане на нови членове на СТДБ (ВК)
7. Избор на ново ръководство: Председател, Централно ръководство, Върховен комитет
8. Разни

При липса на кворум на основание чл. 27 от ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час и ще се проведе на същото място и при същия дневен ред, независимо от броя на явилите се членове.

ВРЕМЕ ЗА АБОНАМЕНТ 2026 г.

Ако не сме ви разочаровали
и вярвате, че „ТРАКИЯ“ е
Вашият вестник, във всяка
пощенска станция или в офисите на
ДОБИ ПРЕС може да се абонирате.

Цената на 1 бр. е: 1 лв. / 0.51 €

Стойността на
годишен абонамент
за 24 бр. е: 24.00 лв. / 12.27 €

КАТАЛОЖНИЯТ НОМЕР
НА В. „ТРАКИЯ“ Е 759.

Тракийската кауза
заслужава Вашата подкрепа.

Два пъти в месеца
очаквайте в. „ТРАКИЯ“

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАЦИОНАЛЕН УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС „ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ“

На 12 ноември 2025 г., се проведе заседание на комисията за Националния конкурс за разказ и есе на тема: „Героите на Тракия“, обявен през м. март т.г. от Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ) и Тракийския научен институт (ТНИ). Комисията в състав: председател – проф. член-кор. Васил Проданов – председател на Тракийския научен институт, членове: доц. д-р Вана Стоянова – научен секретар на ТНИ, д-р Вана Иванова – главен редактор на в. „Тракия“ и член на УС на ТНИ, Искра Чернева – филолог, разгледа и оцени творбите на участниците в конкурса и взе следните решения:

ГОЛЯМАТА НАГРАДА на името на журналиста Тодор Корув – НЕ СЕ ПРИСЪЖДА.

В раздел „Разказ“:

Във възрастова група ученици от V – VIII клас – награди не се присъждат.

Във възрастова група ученици от IX – XII клас – награди не се присъждат.

В раздел „Есе“:

Възрастова група ученици от V – VIII клас:

Първо място се присъжда на Мария-Магдалена Георгиева Бонева – 8 клас, МПГ „Атанас Радев“, гр. Ямбол.

Второ място се присъжда на Стефани Тихомирова Иванова – 6а клас, СУ „Константин Петканов“, гр. Бургас.

Трето място се присъжда на Йоанна Иванова Стойчева

– 6а клас, СУ „Константин Петканов“, гр. Бургас.

Поощрителна награда се присъжда на Николай Владимиров Циронков – 4 клас, СУ „Константин Петканов“ гр. Бургас.

Възрастова група ученици от IX – XII клас:

Първо място – не се присъжда.

Второ място се присъжда на Георги Хулев, 12б клас, СУ „К. Петканов“, гр. Бургас.

Трето място – не се присъжда.

С ГРАМОТА СЕ УДОСТОЯВАТ:

1. Ани Николаева Гюзелева – 6а клас, СУ „Константин Петканов“, гр. Бургас

2. Добромир Димитров Добрев – 6а клас, СУ „Константин Петканов“, гр. Бургас

ДЕЦАТА НА ТРАКИЯ ЗА ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ

Предлагаме на вниманието на читателите на вестник „Тракия“ творбата, получила първа награда в конкурса – раздел „Есе“

ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ

Мария-Магдалена Георгиева Бонева, 8 клас, МПГ „Атанас Радев“, гр. Ямбол

Тракия – земя на кръстопът, древна земя на горди хора, земя на вяра, борба и непокорен дух. През вековете тази земя ражда не само страдание, но и герои – хора, които със слово, вяра и саможертва пренаписват историята. Героите на Тракия не винаги държат оръжие – понякога оръжието им е вярата и езикът. Един такъв герой живее в паметта на моето семейство – свещеник Петър Христов Шишков, моят прадедо.

Петър Шишков – свещеникът, който въвел българския език в местната църква в Провадия, учителят, възпитавал учениците си в любов към род и родина, човекът, повел бежанците от Одринска Тракия към спасение. Роден на 1 декември 1867 година в с. Провадия (сега Синанкьой), в сърцето на Тракия, Петър израства сред български семейства, които въпреки тежките условия и чуждата власт успяват да съхранят езика, вярата и обичаите си. Родителите му Катина и Христо Шишкови, хора трудолюбиви, се занимават с бубарство и го възпитават в дух на любов към знанието и родината. Буден и ученолюбив младеж, баща му го изпраща да учи в Одринското духовно училище. Там той веднага се откроява сред останалите – висок и снажен, с високо чело и кафяви очи, в които се четат доброта, търпение и сила на духа. А какъв глас имал – когато запее, всички притихвали. Одринското духовно училище се превръща за младия Петър не само в място

на знание, а и в школа, която подготвя пътя му напред. Там се оформя призванието му – да бъде свещеник, учител и човек, който не просто говори, а дава пример. Затова, когато завършва, воден от вярата в Бога и любовта към народа си, Петър Шишков решава да стане учител и заминава за с. Оризаре. Там той не е просто обикновен учител, а човек с мисия – да просвещава, да напътства, да гради. Той преподава и възпитава в духа на Възраждането като истински будител. Младият учител иска освен знания да възпита в децата трудолюбие, взаимопомощ, почит към семейството и любов към Родината. Учи учениците си на четмо и писмо, смятане, църковно пеене, история и основи на вярата. След часовете участва и в читалищни събирания, където се четат книги и се пеят песни. Тук учителят преживява и първата си голяма любов. Влюбва се в местно момиче, красива и добра девойка, и двамата решават да се оженият. Но съдбата не е благосклонна. Бащата на момичето умира и майка ѝ отказва да даде дъщеря си за жена на Петър. Плановите му за женитба рухват и той се връща в Провадия. Баща му иска младежът да му помага в отглеждането на копринените буби, но Петър отново го влече просвещението. Става учител в местното училище. Децата бързо обикват новия учител. Той става за тях духовен наставник, който ги учи да бъдат добри и достойни хора, посявайки в тях семена на чест,

доблест и национално самосъзнание. Не след дълго Петър се задомява за красивата българка Елена от съседното село, горда и смела жена, достойна негова сподвижница. Двамата създават едно прекрасно семейство, в което се раждат седем деца: Христо, Димитър, Сава, Марийка, Цветанка, Катина и Генка. Само година след сватбата им той е преместен в друго село – Домуз дере – неговлямо село, наброяващо по това време около 200 български семейства. Там учителят дръзва да направи нещо, което променя живота му. За първи път се осмелява да преподава в училището на български език, вместо на гръцки. В това смутно време, когато Берлинският конгрес е оставил извън пределите на България Източна и Западна Тракия, това е проява на истински героизъм. Децата се радват, защото някак по-лесно възприемат уроците на български език. Жените тайно плачат, а мъжете му благодарят. Но някой го издава. Турците го арестуват и хвърлят в зандана. Новината за задържането на учителя бързо се разнася из Домуз дере. Местните големци, водени от добрите му постъпки, се застъпват за него пред каймаканина и той го освобождава. След този инцидент Петър Шишков решава, че ако сложи черното расо на свещеник, няма да буди съмнения и няма да привлича внимание, а и ще бъде по-полезен на българите. И наистина след известно време той е ръкоположен и става свещеник първо в родната Провадия, а след това и в църквата „Св. Св. Константин и Елена“ в Одрин. Така започва новата му мисия – свещеник на Тракия. Поел кръста на вярата и този на българщината, отецът води не само венчавки и кръщенета,

но и обикаля околните селата с кръст, евангелие и книги в ръце, дава пари на сираците, а с труда си помага за възстановяване на разрушени църкви.

След всяка литургия на Петър Шишков народът се събужда. Децата научават молитвите, а възрастните повтарят думите му, сякаш за да ги запаметят в сърцето си. Така свещеникът става духовен водач и просветител, който спомага за изграждането на ново поколение българи с ясно национално самосъзнание. Той е от онези български духовници, които се борят за църковна независимост, отстоявайки правото на българите да служат на своя роден език. В края на XIX век и началото на XX век гръцкият език е доминиращ в православните храмове. Това е резултат на натиск от страна на Вселенската патриаршия, която настоява за използването на гръцкия език и трайната политика на османската империя за претопяване на местното българско население в Тракия. Свещеник Шишков твърдо се противопоставя на тази практика и първи в района започва да служи на разбираем български език, като не се смущава от подвикванията на гърчетата: „Пей на елинико, на елинико!“. Героизъм е смелостта му да проповядва на български език в църквата. Свещеникът силно вярва, че езикът е душата на народа и чрез него хората могат да почувстват Бог, да се обединят и да устоят на трудното време, откъснати от майка България. Той е убеден, че служенето на български език е важно за пробуждането на местното население, тъй като позволява на хората да разбират молитвите, проповедите и църковните служби.

Продължение на 3-а стр.

Продължава от 2-а стр.

ГЕРОИТЕ НА ТРАКИЯ

Така свещеник Шишков допринася за съхраняването на българската идентичност и култура в региона, което е особено важно в периода на борбата за църковна независимост. Това е акт на духовно освобождение, което сплотява българската общност в Одринска Тракия и съхранява българското самосъзнание. Неговата мисия вече не е просто религиозна, а носи силен обществен характер за обединяване на българското население в региона. Отец Петър Шишков започва да разпространява и книги на български език в местните училища, а в неделя след литургията събира децата и им разказва за българската история, за славното ни минало, за силата на вярата и родовата памет. Отец Петър иска да укрепи връзката между религиозната и националната идентичност на местното българско население. Сякаш това не му е достатъчно и той започва да развива и дейност за укрепване на местните комитети в Одринска Тракия като съратник на Димитър Провадиеца, участник в Илинденско-Преображенското въстание. Свещеникът става част от националноосвободителното движение на българите, останали извън пределите на Родината след несправедливите решения на Берлинския конгрес. Под предлог, че всяка седмица участва в службата на църквата „Св. Св. Константин и Елена“ в Одрин той свободно пренася важни комитетски книжа. Помага му и неговата съпруга Елена, достойна героиня, която крие документи в пелените на бебето си. Но турските власти и гръцките духовници го наблюдават. Те не са доволни от делата и проповедите му. Намира се предател, който го издава в момент на служба и проповед на български език в църквата „Св. Св. Константин и Елена“. Заптията нахлуват в църквата и го арестуват. Каймаканинът го посреща с думите: „... този път няма да ти се разминие ...“. Разтревожени, настоятелите веднага отиват и предупреждават съпругата му Елена, че този път положението е тежко. Там заварват турци, които претърсват дома им и търсят оръжие и комитетски книжа.

Но красивата и смела Елена вече е успяла да скрие книгата в пелените на бебето си (по това време третото им дете), а оръжието – в къдेलата си. След като не успяват да намерят нищо, турците си тръгват, а уплашената Елена взема пеленачето в скута си, хваща за ръка и другите две деца и отива при владиката с молба за помощ. Владиката познава отец Петър добре. Той лично го е назначил. Познава неговата доброта и отдаденост на Бога и на миряните. Осъзнал тежестта на обвинението, той се отбива при валията и двамата заедно отиват при каймаканина. Там разбират, че свещеникът вече е качен на бесилото. И става чудо! С големи молби и благодарение на намесата на валията каймаканинът маха с ръка и свалят примката от отеца. Казват му, че тази прошка е последна. Така свещеникът се връща в Провадия още по-уважаван, още по-обичан и още непоколебим в делата си. Неговата смелост и жертвоготовност го превръщат в истински герой на тракийските българи, мъченик за вярата и народа си.

Историята на Петър Шишков е свързана и с драмата на тракийските бежа-

нци от Одринска Тракия. По време на Балканската война 1912–1913 г. българската армия воюва за освобождението на българските общности, останали под османска власт. Тази война води до решителното превземане на Одрин през 1913 г., когато генерал Георги Вазов с щурм завладява непревземаната крепост на града. Шукри паша, който води защитата, се предава, а османската армия е принудена да отстъпи от Одрин и Тракия. Тези български земи са свободни, включително и Провадия. Хората ликуват и се радват на свободата. В тези тържествени дни свещеник Шишков проявява отново смелост, която и до днес се помни и разказва. Отец Петър извършва символичен акт – влиза в турската джамия в селото, носейки кръст и светена вода, за да я превърне в християнско място. Това му действие идва да означава края на робството и духовната победа на българите. Но радостта е кратка. Само след месец събитията се обръщат. По време на Междусъюзническата война доскорошните съюзници на България застават срещу нея. Когато военните действия между Сърбия, Гърция, Черна гора и Румъния срещу България са в пълен ход, Османската империя се възползва от ситуацията, за да възстанови бившите си владения в Тракия. В началото на юли 1913 г. двеста хилядна османска армия пресича границата Мидия – Енос и нахлува в българските територии. Срещу нищо неподозиращото местно българско население е изпратена армия, състояща се предимно от аскер и башибозук, която помита всичко след себе си. Тя действа по предварително зададен план за обезбългаряване на Одринска Тракия. Хиляди българи са подложени на жестокости, гонения, палежи и етническо прочистване. Събитията са по-жестоки и от Баташкото клане.

Когато опасността надвисва и над Провадия, отец Петър усеща, че времето за действие е дошло. Като куриер и сподвижник в тайните комитети на Илинденско-Преображенското въстание той има навсякъде съратници, от които научава за събитията по границата и за бързо навлизащите османски орди на Енвер паша, които безчинстват над местното население. И отново героизмът на свещеника не се изразява с оръжие, а с далновидност и действие. Той трябва бързо да събере и предупреди българите в Провадия. Но как? Дотичва до църквата и с треперещи ръце дърпа въжето на камбаната. Но за да не привлече вниманието на турското и гръцко население, той бие камбаната като на погребение, разчитайки че християните ще пристигнат, за да окажат последна почит на „мъртвеца“. Сплотената българска общност разбира, че нещо става. Събират се около отеца в олтар на църквата, за да чуят неговите наставления. И решението е взето! Пътят на спасението е само един – към България. Благодарение на неговата бърза реакция жителите на селото успяват да се организират и само с два дни да изпреварят събитията, които иначе биха довели до насилие и трагедия, споходили останалите села в Източна и Западна Тракия. Съдобносно и трудно е решението и за свещеника да напусне родния си дом. Но

време за губене няма. Той дава наставления след 2 часа всеки, който иска да тръгне с него, да го чака в черничевата гора. Самият свещеник впряга колата и натоварва най-необходимото. Разбира се, взема библията и църковния кръст. Прекръства се и със сълзи на очи целува родната земя. Денят е 6 юли 1913 г. И тръгва към неизвестното, като оставя всичко зад себе си – двукатна къща, шест глави едър добитък, лозя, ниви – 308 дка, черничевы гори – 12 дка, и бостана, скътан в низината там, където се сливат Тунджа и Марица. Но отец Петър трябва да вземе и още нещо, най-скъпото в живота му – семейството. Жътва е. Жените са на полето и прибират реколтата. Отбива се на нивата, където нищо неподозиращата Елена работи с децата им, и ги качва бързо в колата. Заедно с тях приютява и детето на брат си, останало сираче. Уплахата е толкова голяма, че те даже нямат сили и да заплачат. По пътя, изпълнен със страх, несигурност и изпитания, бежанците от Провадия, водени от Петър Шишков, и благодарение на тези два дни, изпреварващи събитията, успяват да избегнат насилието, което за съжаление достига толкова други техни сънародници. Това не е просто късмет, това е плод на мъдростта, смелостта и чувството за отговорност на един човек – героя на Тракия, който ги обединява и поставя общността над собствената си съдба.

След дългия и тежък път, изпълнен с лишения и перипетии, бежанците успяват да стигнат до България невредими, избягвайки кланета и грабежи. Отецът води групата към Бургас с надеждата, че този град не е далеч от границата и един ден те ще могат по-лесно да се върнат по родните си места. Но съдбата е решила друго. Минавайки през с. Иречеково (тогава Арнауткьой), изморени и изтощени до краен предел, те спират за кратка почивка. Хората от селото, разбирайки че този бежанец е свещеник, настойчиво го молят да останет при тях, тъй като те нямат духовен водач. Доброто му сърце не му позволява да откаже и той решава да остане. Започва отначало – гради нов храм, нов дом, нова общност, но със същото родолюбие и посвещение. И продължава да служи – на Бога и на народа. Жителите на Иречеково му предоставят къща до църквата край малка рекичка. А той, воден от спомена за дома си край река Марица, засажда две тополи и черници около храма и къщата си. Дърветата стават символ на родното му място, свързвайки го с корените му. В това село отец Петър продължава своето дело не само като свещеник, но и като обединител на общността. Той вдъхва на хората надежда, вяра и чувство за единство, служейки с любов и отдаденост. Възпитава и децата си в дух на добродетелност и трудолюбие. Всяко едно от тях оставя следа в историята на рода ни със своята дарба. Родът на свещеник Петър Шишков се превръща в истинска плетеница от знание, музика, изкуство. Едни служат на духа, други – на изкуството, трети – на правото, но всички на България.

Историята на моя род аз знам от моята баба Минка. Когато я видя, седнала до камината, с поглед замислен и

тъжен, аз сядам до нея и чакам, защото знам какво ще ми разкаже – историята за героя на Тракия, нашия дядо свещеник Петър Христов Шишков. Слушам с умиление и тъга. И изпитвам чувство на гордост и преклонение. Представям си смелостта му, тревогата в очите му, но и увереността му, че прави нещо велико. Това не е просто разказ – това е огън, който запалва в мен желание да науча още и да запазя паметта му жива.

Петър Шишков завършва земния си път през 1934 година. Погребан е в двора на църквата в с. Иречеково – като знак на най-висока почит. Това не е просто знак на уважение, а символ на дълбоката признателност и преклонение пред човека – духовен водач на селото. Паметта за него не остава само в сърцата на тези хора. Преди няколко години църквата в с. Иречеково е обновена изцяло със средствата от Общината и дарения от признателните му внуци. Така делото на отец Петър продължава да живее не само в спомените на неговите потомци, но и в обновената атмосфера на храма, който той някога е осветявал със своето служение. Неговото дело е доказателство, че истинските герои не винаги са записани със златни букви в историята. Неговата смелост, вяра и любов към България са едно голямо наследство. Той оставя следа в историята на Тракия и тази следа е родовият ни кръст и венец – завещание да пазим българския дух, да се прекланяме пред онези, които са платили цената за свободата, и да вярваме, че родовата памет е нашата истинска сила. И аз, Мария-Магдалена, неговата правнучка, знам че е мой дълг да съхраня тази памет и да предавам на следващите поколения този пример за родолюбие.

Историята на отец Петър Христов Шишков е историята на хиляди тракийски българи – свещеници, учители, майки и бащи, които с дух и слово, с вяра и дела бранят българщината в чуждата земя. Те не водят армии, но са войници на словото и вярата. Те не вдигат знамена, но пренасят кръста и Евангелието. И точно затова са нашите истински герои – тихи, скромни, мълчаливи.

Нека не забравяме техните имена и техните истории!

В знак на гордост и преклонение пред паметта на моя пращад, героят на Тракия, аз му посветих това стихотворение.

Духът на Тракия

И днес над земите от Одринска Тракия звучи още шепот от минали дни. Земята запомни съдбата последна и тежката участ на наште деди.

И тръгнаха в нощ,
без звезда да ги води –
в мъка и вопъл, в молитва без глас.
Старци и майки с деца недорасли,
с кървави стъпки и пепел след тях.

И тръгнаха боси, с окови в сърцата,
оставили спомен за дом съкровен.
А в душите ехтеше възмездие тежко,
но не с огън и меч, а с дух несломим.

Наследници горди сме ний на герои
и пламък в кръвта ни все тъй ще гори.
Сърцата ни бият и болката носим,
и с вас ще живеем, тракийски деди!

ВЪВ ВАРНА ПРЕДСТАВИХА ТОМ 2 НА СБОРНИКА „БЕЛЕЖИТИ ТРАКИЙЦИ, СВЪРЗАНИ С ВАРНЕНСКИЯ КРАЙ“

СИМЕОН КУЛИШ –
НАУЧЕН СЕКРЕТАР НА ТНИ, ГР. ВАРНА

На 7 ноември 2025 г. в Радио Варна бе представен том 2 на сборника със статии „Бележити тракийци, свързани с варненския край“. Изданието е в резултат на проведената през 2024 г. година едноименна конференция, организирана от Тракийски научен институт, филиал Варна и Регионално тракийско дружество – Варна. Сборникът е факт благодарение на финансовата подкрепа на Община Варна чрез фонд „Култура“. Тук е мястото да благодарим и на издателство „Славена“ за висококачествената и професионална работа.

Всички материали са с висока научна стойност, но заедно с това са написани увлекателно и на достъпен език за широката публика.

Първата статия е на доц. д-р Стоян Райчевски, озаглавена „Иван Орманджиев като изследовател на националноосвободителните борби на тракийските българи“. Авторът разкрива част от личния живот на историка, но най-вече неговата отдаденост на науката. Орманджиев още през 1934 г. става един от най-дейните сътрудници на Тракийския научен институт. Има лични срещи с Михаил Герджиков (1925 г.), както и със семейството на Георги Кондолов, чийто записани спомени са изключително ценни. Читателят ще се запознае със съдържанието на 12 написани от него книги, посветени на Тракийската кауза.

Вторият материал е дело на Марин Маринов (младши експерт в Държавен архив-Варна). Материалът на Маринов „Младежко дружество „Антим I“ – 1922 г. Първото в страната“ е един от най-подробните материали, писани по темата до този момент. Богатата документална база, върху която стъпва автора, разкрива в детайли основаването на първото младежко тракийско дружество в България. Заедно с това, авторът проследява неговия живот до 1944 г., описвайки подробно неговата дейност през годините.

Следващата статия, дело на Д-р Невян Митев и д-р Владимир Беков е посветена на емблематичния за Варна учител и краевед Петър Стоянов. Бележитият изследовател на варненския край ни е завещал множество изследвания, свързани с Провадийските села, над 150 статии в печата, както и няколко книги, посветени на историята на Варна. Малко хора знаят, че той е учителствал и в българското училище в Братислава (1962-1964 г.) и е носител на орден „Кирил и Методий“ II степен. Негов син е световноизвестният ме-

диавист проф. Юрий Стоянов.

Четвъртият материал е с автор Симеон Кулиш – историк и научен секретар на ТНИ-Варна. Той е озаглавен „Варна и тракийските преселници от с. Коево, Лозенградско.“ В него изследователят представя същността и характера на село Коево, проследявайки подробно и хронологично всички изселнически вълни от селището към морския град. Дава подробни сведения за храма „Св. вмчк Димитър Солунски“ в днешния кв. „Владислав Варненчик“, съграден през 1903 г. от тракийци, както и за параклисът аязмо „Св. Константин и Елена“ в местността „Ментеше“.

Мария Николова (член на ТНИ-Варна) в своята статия „Атанас Николов. Почетен гражданин на град Варна“, разкрива малко известни или непознати достижения на видния кмет и общественик на морския град. В периода 1966-1971 г., докато е градоначалник, Николов дарява Варна с една от емблемите ѝ – Двореца на културата и спорта. Благодарение на него се изграждат днешните булеварди „Княз Борис“, „Владислав Варненчик“ и „Васил Левски“. Той е и пионерът в построяването на 27-те пешеходни подлеза на града. В периода 1990-2014 г. той е ръководител на културно-просветно дружество „Тракия“.

Шестият материал е дело на доц. д-р Генюсва Михова – директор на ТНИ-Варна. В своя материал „Поля Терзистоева. Жизнен път, отдаден на тракийската кауза“, авторът разкрива пред читателя бурния и динамичен живот на една от емблемите на Тракийското дружество във Варна. Родената през 1900 г. в Лозенград, Поля е пряк участник в изселническата вълна от 1913 г. Като учител и общественик, тя и за миг не изневерява на тракийската кауза. От 1928 г. става част от управлението на местната организация, като впоследствие ръководи между 800

и 1700 души. Тя е три пъти председател на Тракийското дружество. Под нейно ръководство се построява „Дом Тракия“, изгражда десетки клубове в областта, както и паметника на Капитан Петко войвода през 1959 г.

„Англия помни... England remembers...“ е статия на драматурга Сия Папазова, съчетаващ в себе си биография и лични спомени за актьора и режисьора Милен Пенев. Роденият през 1943 г. потомък на тракийски бежанци, изиграва две от емблематичните роли в българското кино – Христо Ботев във филма „Свобода или смърт“ и овчарят в „Козия рог“. Папазова разкрива много интимни моменти от живота на бохема Пенев, за неговото приятелство с барда Владимир Висоцки, за неговата душевност и отдаденост на изкуството.

Последният, но не и по значение, е материалът на Николай Илчев (юрист, член на

ТНИ-Варна). Той е озаглавен „Непознатата Христина Стоева и нейните дневници.“ Авторът е разгледал изключително подробно жизнения, но и творчески път на учителя, учения, екскурзовода и директор Христина Стоева. Това е жената, оставила ни в наследство 26 книги и над 400 статии в български и чешки издания. Обществената и дейност е значима, както за тракийската кауза, но така и за българо-чешката дружба. Стоева е 20 години зам.-председател на Българо-чешкото дружество. Носител е на орден „Кирил и Методий“ I и III степен, на златен орден „Капитан Петко войвода“, както и на златен и сребърен орден от Чехословашката република. Илчев ни пренася през годините на нейния живот, разглеждайки го през призмата на нейните дневници – 17 на брой тетрадки. Той е воден стриктно в периода 1948 – 2018 г.

НЕЗАБРАВИМА ТРАКИЙСКА СРЕЩА

ЛАЗАР НАЛБАНТОВ

С настъпването на есента се реализира една вълнуваща среща между членовете на ТД „Лазар Маджаров“, гр. Сливен и ТД „Странджа“, гр. Бургас. Домакини на срещата бяха сливенските тракийци. Вечерта премина в много приятни разговори, тракийски песни и всеобщо веселие. Поздравления към присъстващите поднесоха председателят на сливенското дружество г-н Кирил Киряков и зам. председателят на ТД „Странджа“ г-н Лазар Налбантов. Гостите от Бургас бяха основно от тракийска секция „Златна есен“ към едноименния културен клуб на пенсионера в най-големия бургаски квартал Меден рудник с отговорник Николинка Панайотова. С тях бе и председателят на клуба г-жа Катерина Колева, която също поздрави

присъстващите и поднесе подарък към тракийците от гр. Сливен. От своя страна домакините също поднесоха своите пожелания и подаръци, а изпълненията на фолклорната певческа група към сливенското тракийско дружество разигра всички с кръшни и темпераментни хора.

Не закъсняха и музикално-артистичните поздравления и на бургазлии. Фолклорната група „Шарена китка“ изпълни няколко любими странджански песни и песен за град Бургас, след което дамите от групата пресъздадоха и хумористична сценка, умело подготвена от Николинка Панайотова, която се погрижи и за музикалното оформление на вечерта.

Във веселие се откриоха със своите изпълнения солистките от сливенската тракийска група Величка

Славова и Митра Лефтерова и народния певец Лазар Налбантов.

Вечерта завърши с всеобщо изпълнение на химна на Странджа, запечатал героичен момент от тракийската борба „Ясен месец, веч изгрива“.

През втория ден от гостуването в Сливен лично председателят на ТД „Лазар Маджаров“ г-н Кирил Киряков се ангажира и влезе в ролята на гид в разходката из забележителностите на града, като се посети и местността Карандила чрез пътническата възжена линия, което бе едно вълнуващо и запомнящо се събитие.

Всички единодушно си обещаха, че срещата няма да е последна и още през декември Бургас ще очаква своите събратя тракийци от града на стоте войводи.

155-ГОДИШНИНА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ЕФРЕМ ЧУЧКОВ – ЕДИН ОТ АПОСТОЛИТЕ НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ В МАКЕДОНИЯ

ЯВОР ЧУЧКОВ

Ефрем Чучков е роден на 21 ноември 1870 г. в Щип. Той е един от бележитите ръководители на ВМОРО/ВМРО, заемащ челно място в нейната йерархия до смъртта си през 1923 г. В определен период е бил и №1 по ранг – по-точно, от 1907 г. след смъртта на неговия близък другар Даме Груев, докъм Балканската война, по време на която Тодор Александров и Чучков фактически превръщат формированията на ВМОРО в спомагателно звено на Българската армия. След Първата световна война, в качеството си на втората авторитетна фигура във ВМРО след лидера ѝ Тодор Александров, той е сред най-активните дейци, които възстановяват Организацията. Властите в Република Северна Македония издават книги за Ефрем Чучков, правят и излъчват филми за него и взаимодействието му със съратници, без изобщо да посочват, че Чучков е бил български революционер, войвода и патриот, включително и български учител, а по време на войните за национално обединение – български околийски управител в Македония.

В западната ни съседка Ефрем Чучков е например и един от главните герои, заедно с Гоце Делчев и Даме Груев, в антибългарската опера „Илинден“ на композитора и съавтор на либретото Кирил Македонски. В своите публикации и речи държавниците в РСМ наричат Ефрем Чучков „велик македонец“, „македонски национален герой“ и „колос и мъченик на борбата на македонския народ за национално освобождение“. Това е откровена провокация и гавра с името му, която е срамна и позорна за България. Той винаги е обявявал себе си за българин от Македония, борил се е за българската кауза и е отдал живота си за свободата на Македония и нейното обединение с България. Войвода-та Ефрем Чучков, водил безброй сражения срещу турските поробители и по-късно – срещу сръбските окупатори, е увековечен в някои от народните песни на македонските българи. В определени периоди е бил и учител по български език, литература и история, макар и законспириран под чуждо име (напр. Симеон Михайлов), като успоредно с учителстването си е осъществявал активна революционна организаторска дейност.

По време на Балканската война Ефрем Чучков с четата си освобождава Кочани, Щип и Щипската област през октомври 1912 г., разбивайки турците в поредица от сражения (включително в битката при Султан тепе), пленява стотици турски войници и установява там импровизирана форма на българска власт. Тогава Чучков изпраща до сръбското командване фалшиво уведомление, мъгляво „подпечатано“ с нагорещена сребърна петолевна българска монета, че в Щип е влязла редовна българска войска и е „установена българска военна комендатура“. По този начин и дегизирайки четниците си и стотици местни доброволци с облекло, наподобяващо български войнишки униформи, той успява да заблуди сръбските генерали, наблюдаващи с биноклите си Щипската котловина от възвишенията недалеч от града, и да спре настъплението на приближаващата се сръбска армия.

След като е назначен за български управител на Щип и на Щипската околия и остава на този пост до 25 юни 1913 г., Ефрем Чучков заема същата длъжност и през Първата световна война след разгрома на Сърбия и временното освобождаване на Вардарска

Македония, както и длъжността председател на Окръжната постоянна комисия. Награждаван е с български военни ордени.

Както са писали мнозина, Ефрем Чучков е бил най-близкият приятел и другар на Гоце Делчев. А Йордан Бадев съобщава, че юнкерите във Военното училище Гоце Делчев, Ефрем Чучков, Борис Сарафов и Борис Дрангов организират през 1893 г. там таен кръжок, съставен от македонски българи, който да пропагандира сред курсантите освобождението на Македония и нейното обединение с България.

През 1894 г. Делчев и Чучков стават български учители в Щип, където създават първия активно действащ революционен комитет на Вътрешната македоно-одринска революционна организация (ВМОРО), заедно с Даме Груев, Тодор Лазаров и Мише Развигоров. Щипският комитет е основата на същинската нелегална мрежа на българското националноосвободително движение в Македония. Под ръководството на Гоце Делчев, Даме Груев и Ефрем Чучков гр. Щип, наричан македонският Витлеем, се превръща в най-голямото бунтовническо огнище и в истинска революционна лаборатория.

През следващите години Чучков, известен като „Практикът на Организацията“ и „Дясната ръка на Гоце Делчев“, участва в основаването на множество други нелегални революционни комитети в Македония, а на 12 април 1898 г. повежда първата чета на Организацията в качеството си на пръв войвода на практически създадения от Гоце Делчев и Чучков Четнически институт на ВМОРО. В края на XIX и в началото на XX в. понякога пребивава в София, където (в хотел „Батенберг“) пред Чучков и неговото „разпятие от кама и револвер“ полагат клетва доброволците от територията на Княжество България, желаещи да посветят живота си на каузата за извоюване на свободата на Македония.

Освен Скопски окръжен войвода и Щипски околийски войвода, през дългите години на нелегална борба Чучков е бил войвода и в Малешевско, Кочанско, Царевоселско (днешния гр. Делчево), Кратовско, Мелнишко, Неврокопско, Струмишко, Светиниколско и др. Турските власти са обявявали Ефрем Чучков за най-страшния български комита. Понякога конни и жандармерийски табори са обкръжавали цели градове и села в Македония, за да заловят или убият Чучков и неговите четници. Някои офицери от тогавашното турско военно разузнаване са го окачествявали като „един от най-големите врагове на Империята“. Офицерът Галиб Вардар например пише в спомените си следното: „Едно име караше по онова време всички ни да губим и ума, и дума от страх. Това име бе Ефрем Чучков – най-издирваният от нашата полиция и аскер български комита в Македония. Наричахме го ОГЪН ЕФРЕМ.“ А местното население го е наричало „хвърковатият и неуловимият бачо Ефрем“.

Съвременноникът му Христо Попкоцев пише за него: „Той сновеше по селата и паланките на своето царство ту с чета, ту без чета, ту предрешен като просяк или кюмюрджия, ту като учител под чуждото име Симеон, ту като селянин и подушен от турците, всекога навреме и сръчно е успевал да им се изплъзне от ръцете...“. И добавя (имайки предвид периода 1912–1913 г.): „Благодарение на него Щип остана цяла година български!“.

През лятото на 1908 г., в качеството си на началник на Скопския революционен окръг,

член на Централния комитет на Организацията и фактически ръководител на ВМОРО, Ефрем Чучков успява да спаси по-голямата част от оръжието на Организацията и да организира неговото укриване. След Младотурския преврат и обещанията на младотурците за реформи в Османската империя по време на Хюриета, сближилит се с новата власт в Цариград Яне Сандански и неговата радикално-реформистка фракция се опитват да повлияят на четите на Организацията да повярват на младотурците и да им предадат оръжието си. Ефрем Чучков обаче нарича въпросните обещания „фарс, целящ задържането на Македония под турско робство“ и съумява, подкрепян от своя помощник и доскорошен четник Тодор Александров, да накара четниците от Скопския и Битолския революционни окръзи да не предадат оръжието си и да го укриват в специални складове и в домовете си, за да могат да продължат борбата срещу поробителя.

На 27 юли 1908 г. Ефрем Чучков с четата си влязъл „легално“ и на кон в Щип, посрещнат възторжено от цялото население на града. Празнично облечените граждани отрано изпълнили улиците и с викове „Ура!“ и „Да живее свободата!“ обсипвали легендарния войвода и неговите четници с цветя, като дори се опитвали да целуват ръцете му. Въпреки че младотурските власти направили всичко възможно, за да ознаменуват събитието с тържества и банкети, и за влизането на Чучков в Щип даже били построили празнично украсена триумфална арка, той продължил да се отнася към „демократизацията“ на Османската империя с пълно недоверие и успял чрез специално решение и окръжно послание на Централния комитет да забрани и да не допусне разпускането на повечето чети на Организацията.

Подозренията и очакванията на Чучков, че обещанията на младотурския режим за даване на автономия и права на българското население на Македония ще се окажат измама, се оправдали изцяло. По-малко от една година след „реформите“, управляващите младотурци възобновили терора над българите в Македония и извършването на масови арести и убийства. Оглавяването от Ефрем Чучков (а по-късно – от неговия по-млад съгражданин и съратник Тодор Александров) „умерено-консервативно“ ядро на Организацията възстановява нелегалната мрежа на ВМОРО и подновява въоръжената борба.

След поредната съкрушителна национална катастрофа като следствие от Първата световна война, Тодор Александров и Ефрем Чучков ръководят възобновяването на Организацията, която, след етническото прочистване на Одринска Тракия, вече носи името Вътрешна македонска революционна организация (ВМРО). Макар и да са отменили младежките му години, Чучков отказва предложения му в София от министъра на вътрешните работи Александър Димитров чиновнически пост в Държавната комисия за бежанците и продължава пътя на нелегалната борба в планините на отново окупирания Вардарска Македония, превърната в Южна Сърбия.

Наред с обиколките си за укрепване на нелегалната мрежа в окупирана Македония, в периода 1919–1923 г. Ефрем Чучков за пореден път действа и в пограничните пунктове (предимно в основния разпределителен център – Кюстендил) като координатор, организатор и инструктор на четите, влизащи от България в Македония. Бойните му

■ Ефрем Чучков (1870–1923)

акции срещу многочислени подразделения на редовната сръбска армия обаче са неминуемо обречени. В крайна сметка, четата му е разбита след поредица от неравни битки (само например през 1922 г. той води седем сражения със сръбски военни части в Малешевско и Кочанско). Тежко болен вследствие на получените рани и несгодите на живота в нелегалност, Ефрем Чучков умира в болницата на Червения кръст в София на 1 октомври 1923 г.

Бидейки революционер практик, посветил се на законспирираната дейност и известен с пословичната си скромност, Ефрем Чучков е странял от политиката, от партиите, от „партизанските“ борби и от „светлината на прожекторите“. В спомените си съвременниците му са го наричали „колос на революционното дело“, „легендарен войвода и апостол на освободителните борби на македонските българи“, „организатор на боевата дейност и инструктор на четите“, „непоколебим бранител на основополагащите принципи на Организацията, съхранил името си неопетнено“.

Ефрем Чучков обаче е един почти забравен у нас апостол на освободителната епопея на македонските българи. В хаоса на 90-те години поради някакъв административен пропуск престанаха да съобщават неговото име по време на проверките-заря за загиналите герои на България.

През 2023 г. група известни учени от бившия Институт за военна история, съставляващи Българската национална комисия по военна история – член на Международната комисия за военна история при ЮНЕСКО, приеха „Въззвание за отдаване на дължимата национална почит към героя на България Ефрем Чучков“, съдържащо призови за изграждане на негов бюст-паметник в Борисовата градина, за съобщаване на името му на проверките-заря (както беше преди години), за включване на информация в българските учебници по история за делото на Чучков и за осъществяване на популяризаторски начинания на национално равнище и го разпратиха до висшите държавни институции.

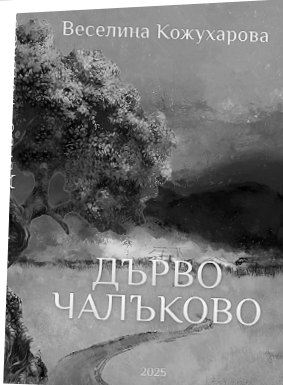
Към възванието единодушно се присъединиха учените и обществениците, участвали в Тържествената научна конференция в Централния военен клуб по случай 120-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание. Възванието бе подкрепено и от Института за исторически изследвания при Българската академия на науките, Съюза на българските писатели, Съюза на българските журналисти и Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва. ВМРО издаде брошура „Ефрем Чучков – Апостол на революционните борби на македонските българи“.

През 2025 г. СБП публикува отново специална декларация в подкрепа на възванието на военните историци, напомняйки на държавните институции в страната, че е крайно време този заслужил радетел на българската кауза да получи достойно признание от потомците. Ще предприеме ли държавата необходимите действия?

„ДЪРВО ЧАЛЪКОВО“ РАЗКАЗВА ИСТОРИЯТА НА МАЛОАЗИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ОТ РОДА ЧАЛЪКОВИ

Визитка:

Веселина Георгиева Кожухарова е родена в гр. Горна Оряховица. Възпитаничка е на местната Политехническа гимназия „Георги Измирлиев“. Завършва ИДНУ „Тина Киркова“ в гр. Добрич и Школа за подготовка на ръководители на самодейни състави в гр. Пловдив, специалност хорово дирижиране. Практикува като учител по музика, ръководи хорове и вокални групи. Творчеството ѝ включва текстове за песни, музика, сценарии за тържества, пиеси, детски мюзикли. Ръководените от нея вокални състави са с множество участия и отличия в национални и международни конкурси. Пише разкази и стихове. Нейни творби са публикувани в периодичния печат. Автор е на няколко романа.

„Дърво Чалъково“ е най-новият роман на писателката Веселина Кожухарова, който излиза с логото на издателство „Фабер“, гр. Велико Търново. Вълнуващата история на малоазийските българи от рода Чалъкови разтърсва читателя с мъдростта на времето. Един мъдър човек, в разцвета на живота си, беше решил да потърси своите корени. Четеше, разпитваше, записваше си и от това трудоемко начинание се появи родословното дърво на клон от рода Чалъкови. Не всички „листенца“ на това дърво бяха попълнени с имена и дати. Загова тази нелека задача остана за авторката на романа. Когато взе в ръце големия лист, с начертаното на него родословно дърво, тя се притесни. Как ще успее да възстанови цялата родова картина. Успокои я най-мла-

дият Чалък: „От теб ще науча за тези неизвестни мои предци от далечното минало“.

През 1793 г. кърджалии ограбват и опожаряват Копривщица. Едно семейство от известния копривщенски Чалъков род тръгва да търси свободна земя. Мала Азия става тяхна втора родина. В сърцето на Османската империя, близо до падишаха, с предчувствие за зората на българското възрождение, бе-

жанците създават български остров от три големи села и тридесет по-малки покрай тях. Бранят непокътнат езика си, тачат облеклото си, съхраняват българската си кръв от гърци и турци. Строят църкви и училища. Техният неспокоен дух не намира покой, защото тежко е да се живее под гнета на чуждото. Под напора на бедите те отново са на път към старата родина.

Писателката Веселина Кожухарова стъпва на историческите факти, за да ни поведе по следите на измъчените българи, на изхвърлените от бурния поток на историята. В душите им тлее мъката по загиналите близки. Неутешимите им скърби по загубените домове и земята към милница ги люшка от бряг на бряг – с надеждата да пуснат корени и родът им отново да разцъфти!

Поетът и преводач, об-

щественик и народен будител Иван Антонов е наследник на малоазийските българи и живее в село Алеково, община Свищов. Той сподели своята родова история, която бе превъплътена в романа „Дърво Чалъково“ от писателката Веселина Кожухарова, Мария Ангелова, която е редактор на книгата и на Теодора Минковско, секретар на читалището, с чиято помощ книгата вече е факт.

Търсим наследници на малоазийските българи, с които да споделим този вълнуващ роман за една от клонките на рода Чалъкови.

Теодора Миновска,
Секретар на
НЧ „Иван Вазов – 1893“,
село Първомайци,
община Г. Оряховица.
Телефон за контакт:
0889543319;
e-mail: nch_ivazov1893@abv.bg

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ

1000 София
ул. „Стефан Караджа“ № 7А
e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

ДО
КИРИЛ САРДЖЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТД „ГЕОРГИ САПУНАРОВ“
ХАСКОВО

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

УВАЖАЕМИ Г-Н СЪРДЖЕВ, УВАЖАЕМИ АРТИСТИ, МУЗИКАНТИ И
РЪКОВОДИТЕЛИ НА АНСАМБЪЛА ЗА НАРОДНИ ПЕСНИ И ТАНЦИ „КИТНА
ТРАКИЯ“,

Позволете ми от свое име и от името на Съюза на тракийските дружества в България да Ви поздравя с 65-годишния юбилей от създаването на Ансамбъла. Вече повече от шест десетилетия Вие съхранявате и популяризирате богатството на тракийския фолклор, неговата сила, изразност и дълбока емоционалност. Така се нареждате сред ярките представители на българската култура, орисани от съдбата да запленявате публиката с прекрасните автентични тракийски песни и танци и да омайвате с тяхното очарование. Благодарение на Вашия труд, талант и отдаденост наследството на Тракия оживява не само по българските сцени, но и в залите на над 40 страни от Европа, Азия и Америка!

Изкуството Ви вдъхновява младите поколения да търсят изворите на българския дух и да пазят корените си. Вашият юбилей е празник за всеки тракиец, за всеки българин, присъствал на изпълненията Ви.

Пожелавам Ви здраве, творческа енергия и нови успехи! Продължавайте да радвате публиката и да издигате високо знамето на българския тракийски фолклор!

Честит юбилей!

С УВАЖЕНИЕ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ

21 ноември 2025 г.

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец декември:

Димитър Антонов – с. Аврен8 декември 1950 г.
Людмила Хаджиева – Пловдив.....9 декември 1961 г.
Димитринка Смолева – София 13 декември 1935 г.
Стоян Матушев – Сливен 15 декември 1937 г.
Мария Алексиева – Средец..... 19 декември 1948 г.
Величко Пачилов – София 20 декември 1930 г.
Мария Йорданова – София 21 декември 1941 г.
Иван Гранитски – София..... 24 декември 1953 г.
Стефка Петрова – с. Ахелой 24 декември 1948 г.
Симеон Василев – София 27 декември 1961 г.

НАПУСНА НИ ЕЛЕНА МУРДЖЕВА, ЧЛЕН НА ЦР НА СТДБ И СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТЖС

С прискърбие и огромна болка научихме вестта за кончината на Елена Мурджева – дългогодишен председател на Тракийско дружество „Одринска епопея“ в гр. Поморие, член на ЦР на СТДБ и съпредседател на ТЖС.

Безкористно и беззаветно предана на тракийската кауза, тя ще остане в сърцата ни и в летописа на тракийското движение с примера, който оставя за поколенията.

Елена Мурджева е родена на 3 юни 1942 г. в Поморие. Работи като учител в ЦДГ „Яна Лъскова“ в морския град, където учи своите възпитаници на любов към България и родното, развивайки широк културно-масова дейност.

Признанието за усилията, упоритостта и

таланта ѝ не закъсняват и през 1971 г. е избрана за член на Изпълнителния комитет и секретар на Градския съвет в Поморие. Под нейно ръководство и инициатива за първи път в града се въвеждат гражданските ритуали и се изгражда модерната тогава Ритуална зала. Като отговорник по образованието Елена Мурджева способства за изграждането на детски градини и училище. Възстановява празника на града – Гергьовден и слага начало на приятелските връзки между Поморие и Неанхиало. Елена Мурджева е първият обществен защитник в Община Поморие.

Като председател на тракийското дружество „Одринска епопея“ работи неуморно за тракийската кауза. Наградена е с най-високото

отличие на Съюза на тракийските дружества в България – златен медал с лента „Капитан Петко Войвода“, а дружество „Одринска епопея“ – със златен плакет „120 години организирано тракийско движение“. На национално ниво Мурджева е един от най-изявените дейци на движението. Голяма е заслугата ѝ за организацията и провеждането на ежегодния тракийски събор „Гергьовден“ в Поморие.

През 2018 г. Общинският съвет в Поморие удостоява Елена Мурджева със званието „Почетен гражданин на Поморие“.

Елена Мурджева беше наш съмишленик, личност, уважавана и ценена заради своята честност, почтеност, принципност и борбен дух в защита на тракийската кауза.

Поклон пред светлата ѝ памет!

Съболезнования на роднините и близките.

Кр. Премянов,
Председател на СТДБ

ПОКЛОН ПРЕД ПАМЕТТА НА ЕЛЕНА МУРДЖЕВА

Напусна ни съпредседателката на Тракийския женски съюз.

Елена Мурджева беше от уважаваните жени, ръководители на тракийското движение. Със своето слово и с делата си тя успяваше да обедини около себе си тракийци и да привлече към тракийската кауза институциите и жителите на Поморие. Така се роди тракийският събор „Гергьовден“ в гр. Поморие. Общинският съвет в гр. Поморие я удостои със званието „Почетен гражданин на гр. Поморие“. През 2017 г. е избрана за съпредседател на ТЖС.

Награждавана е с най-високите отличия на СТДБ.

ПОКЛОН!
Тракийски женски съюз

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталоген
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Вania ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, акад. Иван ГРАНИТСКИ, Искра ЧЕРНЕВА, д-р Динко СТРАНСКИ, Хубен СТЕФАНОВ;
Тодор КОРУЕВ Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ФОТОДОКУМЕНТАЛНА ИЗЛОЖБА, ПОСВЕТЕНА НА СЪХРАНЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКОТО КУЛТУРНО – ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО В ОДРИНСКА ТРАКИЯ, БЕШЕ ОТКРИТА В ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ –СТАРА ЗАГОРА

Фотодокументална изложба, посветена на съхранението на българското наследство в Одринска Тракия, беше открита в Педагогическия факултет на Тракийски университет от Цанко Атанасов – председател на Тракийско дружество „Одринска епопея“, Стара Загора и доц. Генчо Вълчев – декан на факултета.

Официални гости на събитието бяха Старозагорски митрополит Киприан, придружен от духовници от Старозагорската епархия, проф. Николай Цанков – заместник-ректор на Тракийски университет, проф. Таня Танева – директор на ДИПКУ, присъстваха и преподаватели, служители студенти и членове на дружеството.

Експозицията включва 10 пана с фотографии и исторически сведения, свързани с региона. Тя е създадена от Съюза на тракийските дружества в България и Тракийския научен институт със съдействието на Генералното консулство в Одрин.

„Инициативите за съхранение на културно-историческото наследство са път към съхранение на националната памет

и приобщаване на българската общност, живееща на територията на Одринска Тракия“, подчерта Цанко Атанасов, председател на местното Тракийско дружество.

Акцент в изложбата са градовете Одрин и Истанбул. В четири от паната са представени християнски храмове в Одрин, сред които най-старият в града – „Св. св. Константин и Елена“, както и църквата „Св. великомъченик Георги“ – символ на православието и българщината. Специално място е отделено и на храм „Св. Стефан“ (Желязната църква) в Истанбул, известен като „светиня на българския дух“, където през 1860 г. българите заявяват своята духовна независимост.

„Където и по света да се намираме, всички говорим за Христос Спасителя и за Неговото учение, и всички говорим на един език – езика на нашата православна църква. Но винаги трябва да помним онова, което ни е завещано от нашите предци“, каза в своето слово митрополит Киприан.

В обръщението си деканът доц. Генчо Вълчев се обърна

най-вече към студентите, като акцентира върху значението на историческата приемственост: „Вашето бъдеще зависи от способността Ви да помните откъде е тръгнал българският народ, как е вървял по пътя на историята, докъде е стигнал и докъде може да достигне с отговорност, знание и духовна сила“.

От името на ректорското ръководство и цялата академична общност на Тракийски университет проф. Николай Цанков призова: „В условията, в които изкуственият интелект и технологиите се развиват паралелно, а индикаторите за човешка идентичност се променят значително, ние все повече ще се обръщаме към историческото наследство и към духовността. Призовавам нашите бъдещи педагози да съхраняват именно това – културно-историческото наследство на България.“

Изложбата може да бъде разгледана във фойето на Педагогическия факултет до 26 ноември.

Източник: Сайт на Тракийски университет

